

[Stensballe.]

9,2 Mill. Kr., heraf 90 pCt. eller maaske mere til Motorvognsmateriel, vilde kunne opnaas en samlet Driftsbesparelse og Indtægtsforøgelse — grundet paa den bedre Driftsform — af i alt ca. 1 Mill. Kr., hvorimod Moderniseringen af Spor og andet fast Materiel til et Beløb af 6,9 Millioner kun vilde give Banerne en Fordel paa ca. 225 000 Kr. Men disse sidste Anlæg maa for visse Baners Vedkommende anses for nødvendige, hvis Banedriften skal opretholdes. Det vil heraf ses, at det kan hjælpe paa Kommunernes Økonomi, og paa Oplandets Trafikering gennem moderne Driftsformer og paa Banernes Konkurrenceevne, om Modernisering foretages.

Nu vil mange spørge, om ikke nogle eller flere af Privatbanerne burde nedlægges, og jeg maa hertil sige, at det kan saamænd være højest sandsynligt. Jeg ser af Behandlingen i Folketinget, at Industriraadet og Provinshandelskammeret har tilbudt at være med ved Afgørelsen i saa Henseende gennem Repræsentanter i det Udvalg, der skal nedsettes i Henhold til § 3. Jeg tror dog, at skulde der være flere Medlemmer i dette Udvalg, var der andre Organisationer, som i hvert Fald var lige saa berettigede til at faa Repræsentanter og efter mit Kendskab til Forholdene mindst lige saa uhildede med Hensyn til Foretagelse af en saadan Bedømmelse. Men personlig mener jeg for øvrigt, at Udvalget har valgt den rigtige Vej, at lade Koncessionshaverne, det vil sige Aktionærene, og det vil igen sige Kommunerne, der efter gældende Praksis og de Forhold, der i øvrigt eksisterer, skal bære eventuelle Underskud paa Driften, selv bestemme, om Driften af en Privatbane skal fortsættes eller ej, idet de maa betale det eventuelle Underskud og paa tage sig de nye Forpligtelser. Det bliver da de ansvarlige for Virksomhedens Drift, der faar Ansvaret for Fortsættelsen, ikke Folk udefra, og jeg tror heller ikke, at Lederne af hverken Industrivirksomheder eller Handelsvirksomheder vilde se til med milde Øjne, om Staten delegerede andre til at være medbestemmende i Spørgsmaalet om deres Virksomheds Fortsættelse eller Nedlæggelse. Jeg tror derfor, at det Standpunkt, Udvalget har indtaget, er det rigtige, og at der ikke bør ændres ved dette, selv om der kommer flere Andragender udefra om Ændringer.

Men idet jeg siger dette, vil jeg gerne udtale, at hvis det drejer sig om Nedlæggelse af Statsbanestrækninger, for hvilke Skatteyderne Landet over maa deltage

i Betalingen af Underskud, vil jeg finde det saare naturligt, om disse Organisationer sammen med andre Erhvervsorganisationer repræsenteres i en eventuel Kommission til Undersøgelse heraf, og jeg forudser for mit Vedkommende, at den Tid ikke kan være alt for fjern, da man kan komme til at staa overfor Spørgsmaalet om Nedlæggelse af visse ganske urentable Statsbanestrækninger, som Befolkningen efter Statsbanernes Statistik kun i ringe Grad benytter. Men jeg tror, at skal man gaa til noget saadant, maa der først foretages en rationel Gennemgang af samtlige Statsbanestrækninger. Eventuelt kunde der ogsaa ved Statsbanerne, ligesom det er sket ved Privatbanerne, nedlægges Stationer eller i hvert Fald ske Nedsættelse til Holdepladser og Ekspeditionssteder af saadanne Stationer, som Befolkningen ganske svigter.

Angaaende selve Lovforslaget vil jeg gerne fremhæve, at der alt i alt kan stilles 11,5 Mill. Kr. til Raadighed dels som Laan, dels som Tilskud. Efter Stykke 2 vil indtil 2,5 Mill. Kr. kunne anvendes som Laan til Banerne. Disse Laan hviler paa tilsvarende Grundlag som Udlaan til Industri og Haandværk. Det er jo væsentligt Statens bedre Evne til at laane og Adgang til at stifte billigere Laan, der udnyttes herigennem, og Banerne undgaar paa den Maade de Vanskeligheder, der er ved at optage Laan i Banker og Sparekasser, naar man kun kan stille den Pantesikkerhed, som findes i de bestaaende Anlæg. I øvrigt er Forholdet det, at der er adskillige af Banerne, som overhovedet ikke behøver at give Pantesikkerhed for Laan af disse 2,5 Mill. Kr., der skal forrentes med 4½ pCt. og afdrages i Løbet af 25 Aar. Jeg tror at turde sige, at der neppe vil være Chance for, at Staten her vil lide noget større Tab. Saa er der stillet 5 Mill. Kr. til Raadighed til Tilskud. Resten skal tilvejebringes fra anden Side, dels som Laan, dels som Aktier, hvad det nu maatte blive. Det gælder Baner, som overhovedet ikke kan klare sig paa anden Maade end ved, at Staten giver et større Tilskud, hvorfor den saa eventuelt faar Aktier, med andre Ord, at Staten, ligesom da Banerne blev anlagt, paa ny maa yde en Anlægs kapital; men saa forbeholder den sig ogsaa at være fritaget for at deltage i Tilskud til Banernes fremtidige Drift. Det er forekommet os i Udvalget nødvendigt at yde dette Tilskud, og Tilskuddet skulde altsaa anvendes til de Baner, som i egentlig Forstand kan kaldes nødstedte. Om hele dette Beløb bruges